

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četrt leta 1-50 K. Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Katoškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvo: Koroska cesta št. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 24 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 16 vin. Za večkratne ogise primeren popust. V oddelku „Mala namočila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petivrstica 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka popoldne. — Nezaprite reklamacije se pošiljajo prost.

Rojstni dan našega kralja.

Zadnjo soboto, dne 12. julija, je naš kralj Peter I. slavil svoj rojstni dan. Ves slovanski jug se je ta dan oblekel v slavnostno obleko. Tudi Slovenci, posebno naš rod ob meji, je rojstni dan svojega kralja obhajal kot rojstni dan svojega osvoboditelja. Dasiravno so nam Nemci in nemčurji v svoji satanski sovražnosti do vsega kar je slovansko, slikali dolga leta Srbe in kralja Petra kot roparje, divjake in morilce, — vendar smo se mi Slovenci prepričali, da je vse to, o čemer so nam Nemci govorili o Srbih, sama laž. Srbi s svojim kraljem Petrom in pretolonaslednikom Aleksandrom so naši rešitelji. Kajti, če nas ob preobratu dne 1. novembra ne bi sprejeli Srbi pod svoje okrilje, bi bili Italijani od juga zasedli Slovenijo do Zidanega mosta in bi se, tako polastili bogatih trboveljskih premovalnikov, od severa pa bi bili Nemci se polastili celega Slovenskega Štajerja. Mi Slovenci sami smo bili prešibki in se smo prešibki, da bi se sami branili proti našim zakletim sovragom, ki se vedno čakajo, kako bi udarili na nas. V globoki udanosti smo molili Slovenci na kraljev rojstni dan za svojega vladarja in njegovo družino.

Slovenski narod, otet tujih spon, kliče svojemu vladarju:

Živel kralj Peter! Živela kraljeva družina Karadžordževićev!

Orli I Izobraževalna društva!

Dne 27. t. m. se vrši v Celju tabor štajerskih Orlov! Udeležite se v obitem številu te prireditve. Iz Kranjskega se je priglasilo do 500 raznih udeležencev: Orlov, Orlic, deklet v narodnih nošah itd. Vsako društvo vzame tudi zastavo seboj. Pohitimo tudi mi štajerci na to pri-

LISTEK.

Januš Golec:

V polkovnikovem vozu.

(Dalje.)

Veterani so prihajali počasi, opotekajočih korakov in k tlom klonočih glav. Niti ednega veselo bistrega ni bilo med njimi, po obrazih vseh se je plazila vidno skrb za ostavljeni dom, nevolja in srd nad vnebovpijoče kruto postavo, ki se je drznila vkovati že od let in dela trhle kosti na galeje vojne.

Razvrstili so se v novi obleki v dolgo vrsto. V svetu vsakega izmed teh mož je telo upanje: gospod oberst bode poslušnil njih stanovske težnje, se zavzel za usodo trpinov, da se jih vrne domu. Začel se je pregled. 65 let stari oberst je pozdravil po delu in po skrbi strpljene starce z:

»Babe šlevaste! Niti eden izmed vas mi ne drži glave po koncu, prsa ven in trebuh noter! Vse narobe! To je ljubezen do domovine!»

Hvala Bogu! Nobeden ga ni menda razumel, ker so bili vsi iz Moravskega.

G. H... je poromal od moža do moža, da spozna in se prepriča na predstojniške oči o sposobnosti vsi-

reditev! Storili so se koraki, da dobimo polovično vožnjo iz Maribora in par naslednjih postaj. O izidu bomo poročali v našem časopisu.

Sporod tabora v Celju 27. t. m. Po dohodu vlakov iz Ljubljane in Maribora sprejem na kolodvoru. Obhod po mestu. Sv. maša na prostem. Tabor naše mladine. Govori več govornikov. Po taboru izlet na Stari grad. Telovadci imajo med tem časom skušnjo za telovadbo. Ob 12. uri kosilo. Po kosilu razgled po mestu in bližnji okolici. Ob 2. uri javna telovadba Orlov, Orlic in naraščaja. Po telovadbi ljudska veselica, koncert godbe itd. Z večernim vlakom povratek domov.

Priglasil k taboru v Celju 27. t. m. za Štajerce. Vsa društva, Orli in Orlice iz Štajerske, pa tudi njih sorodniki in prijatelji naj javijo svojo udeležbo na naslov: „Orli v Celju“. Kdor se bo priglasil, bo dobil legitimacijo, s katero bo šele dobil polovično vožnjo. Brez legitimacije se znižanje ne bo dobilo! Društva naj naznanijo skupno število udeležencev! Skrbimo za častno udeležbo! Na tabor pride najbrže tudi minister dr. Korošec. Na zdar!

Dva poklona, narodnjakom, ki se potegujejo za lutrovske Švabe.

Odličan Slovenec in narodni veteran iz Jarine nam piše:

Gospod urednik! Skoro nismo verjeli svojim očem, ko smo čitali v „Straži“, „Slov. Gospodarju“ in „Malih Novicah“ o protestantskih Švabih v obmejnem št. lju in o njihovih najnovejših zaščitnikih. Sočutje in usmiljenje vsakemu Sloveku — in tudi tem našim največjim narodnim in verskim škodljivcem ga ne odrekamo. Toda roke na srce! Kje pa ste bili vi Jeniči, Gilčverti in sodrugi teh „narodnjakov“, ko je nam obmejnim Slovincem srce krvavelo videč, kako je moloh „Südmarka“ požiral slovenske ljudi drug za drugim, mesto njih pa naseljeval protestante iz Viljemovega rajha, ki so kakor strupene mravilje razjedali versko in narodno čustvovanje od nekdanj v nemški sužnjosti zdihujočih Slovencev! Kje ste bili, ko so si naši požrtvo-

kega posameznika. Stari je prelevil svoj obraz v prisiljeno prijaznost, hotoč privabiti vsaj nekaj dobre volje na potrebo žalostne obrabe.

Niti eden izmed nagovorjenih se mu ni nasmehnil, vsak je tožil o svojih križih in težavah, da, celo jokali so nekateri. Ednega je trgalo po nogah, prosil je terja, da bi si paril revma, drugi je tožil o brezobnih čeljustih, tretji o mrazu in mrzlem ležišču. Tako nekako pri sredini je očka nehaj s posamezno izpovedjo, dal je vesoljno odvezo z:

»Marš! Predobro se vam je godilo doslej! Le čakajte, vas že še naučimo!»

Razšli so se siromaki v bridkem razočaranju, ker jih noče umeti ali gospod, kaj se le mlad poročnik ali stotnik.

Oberst je nekaj pošepetaval stotniku, razločno pa sem čul le sklep šepeta:

»Tega presnetega kurata sem hotel seboj, pa se mi je odtegnil nekam, da ga nismo našli.»

No, sem si vsaj prihranil eno hinavsko vzpodbudno laž, s katero bi si bil obremenil vest na višje povelje.

Stotnik se je oberstu na lahno klanjal, vabeč ga na obed pod streho in na toplo. V trpljenju zamrzlo srce se mi je odtajalo, upal sem: Rešen si! Gromski stari! Odsklonil je po hinavsko vabilo, češ:

valni voditelji v žalosti belili glavo, kako oteti naše narodne in verske svetinje sigurno se bližajoče pogube, ko so vsenemški agentje hodili med nami kot volkovi, ki ogledujejo, katera jag-njeta bi se dala iztrgati in pogoltniti iz varstva budnega pastirja? In zdaj, ko smo se oddahnili in dobili moč, da raztrgamo vrvi, ki se je vedno tesneje vila krog našega vratu, da nas zadrigne, zdaj priskočijo Südmarkovcem naši ljudje na pomoč, da popravijo in zategnejo zanjko! Ne sovražimo nikogar, niti protestantskih Švabov ne, naše sovraštvu pa velja „Schulvereinu“, „Heimstattu“, „Südmarki“, ki so nas mučila do svojega pogina in nam sekala skeleče rane. Ne le, da so nam sekali kose z živega narodnega telesa, zasledovali so naše nehanje in dejanje korak za korakom, niti kihniti nismo smeli po domače. In sedaj je čas, da se nam rane zace-lijjo. Zatorej proč s Südmarkino setvijo! Mi želimo tudi ob meji nemoteno peti svojo pesem, moliti svojo molitev, obhajati svoje šmarnice. Jugoslavija, bodi nam dobra in skrbna mati, očisti naš dom strupenih mravelj in vrni našo rodno grudo našim bratom in sestram!

Priprost mož iz Svečine nam piše:

Za glavo smo se prijeli, ko smo čitali, da so se naši sinovi slovenske matere, ki se sedaj potegujejo za privandrane Švabe. Naj povem tudi jaz svoje mnenje. Nisem učen dohtar, tudi bogat verižnik nisem, sem priprost kočar, ki ne živim v blagostanju. A eno imam: Zvest hočem ostati svojemu rodu do groba, ne bom se niti za milijon prodajal Švabom. Naj bi tisti „doktorji“, ki so delali tisto pismo za lutrovske, prišli nas priproste slovenske ljudi na meji vprašati, kako so ti privandrance, če še sami tega ne vedo. Povedali bi jim, da so to tisti ljudje, ki so nas uboge Slovence povsod zasramovali, kjer so le mogli. Posmehovali so se našemu jeziku, našemu petju, našim navadam in naši veri. Pri Švabih stara Avstrija ni niti približno tako hudo rekvirirala živine in žita, kakor pri nas Slovincih. Švabe so oblasti oprostile vojaške službe, slovenske faute in moze pa so gbanili poginjati v strelske jarke, tudi najbolj premožni Švabi so dobili visoke podpore, mnoge uboge slovenske družine pa ne. Če smo Slovenci bili v kaki gostilni, kjer so se nahajali tudi Švabi, nismo smeli ziniti niti ene slovenske besede. Grozili so nam,

»Nisem samo oberst, ampak tudi vojak, ki lahko počaka z obedom do doma.«

Se je postil návidez krivogled, ker je bil sit, da bi mu lahko trl bolhe na polnem trebuhu; a kaj pa z menoj, ki sem bil zbit liki turški prapor, tešč in suh kot oni pajek, ki mu pravijo suha večerja.

Tatek je segel stotniku v roko, bližal se je vozu. Potuknil sem se za kovčke z edino nado: Reši in spasi te le Toporoutz, kjer si preskočil plot vojaško svete zapovedi pokorščine.

Krenili smo po travniku na cesto preko Sadagore do Czernawke. Vožnja ni bila za me tako grenko poln kelih, ker sem se bil na novo oddahnili, nasedel in je že debelo zapali sneg zamašil vsaj deloma one nkdar zabne, brezšteviline grabice, udrtine in kotanje na cesti. Trpinčila in mrcvarila sta me na povratku mraz ter glad. Zblo me je gotovo radi tega, ker so mi udje preveč utrpili in vsled praznega želodca.

V Czernawki smo postali pred divizijo, pognali zopet proti domu, divizionerja še ni bilo iz Sadagore. Na dnu srca mi je cvetela vera, da se n tokrat veliko trpel na tem izletu, nič jedel in pil; srečno pa bodem vendar le odfrčal iz te preozke kletke, četudi z nekoliko poklapanimi peruti.

(Konec prihodnjega)